

MILJÖRÄTTSLIGA AKTUALITETER

Miljörättsdagen
Stockholm den 10 november 2021

Jan Darpö
Juridicum/Uppsala universitet

Miljörättsdagen 2021...

- Intro...
- Nyheter från Miljödepartementet
 - A.** 1. Artskyddsbrott – 2. PBL –
3. IED
 - Artskydd i skogen...
 - B.** 1. Miljöprövningsutredningen – 2. MKB
 - C.** 1. MÖD-praxis –
2. ~~NV om massor~~ (Naturens rättigheter?)

Cementa

- 2010 års tillstånd; 10 år...
- Ny ansökan dec-17, MMD tillstånd 2020 (inkl Natura 2000)...
- NV, Lst mfl överklagade, MÖD avvisade ansökan pga undermålig MKB map påverkan av grundvattnet (2021-07-06) → HD ej PT...
- Lagstiftning med undantag enl art 2.4 MKB-direktivet (2011/92)...
- KOM underrättas...
- Beslut...

Cementa - frågor

- Den interna EU-processen; Vägledn 2019/C386/05; undantagsfall, formellt/materiellt, inte tid för MKB, 3 fall, inga beslut...
- Rättsprövning i HFD...
- Konstitutionella aspekter map tillkomsten...
- Samma sak..?
- Undantaget; restriktiv tolkning, materiell bedömning...
- MKB i förhållande till AHD (C-441/17 *Białowieża* (2018) o C-411/19 *Doel* (2019), Vägledn (2021/C 437/01)...

LKAB

- Ansökan juni-18, MMD/Umeå (2021-10-11) avvisade ans mht bristande tidigt samråd med "särskilt berörda", kan inte läkas...

- MÖD 2002:15 Vindpark; kan inte läkas...
- MÖD 2002:39 Uttag för trädgårdsbevattning; mindre påverkan, kan läkas...
- MÖD 2003:88 Grus- o bergtäkt; inte läkas...
- NJA 2009 s. 321 *Arvika-domen*; inte läkas...
- MÖD 2014-11-24; M 1859-14; Vindpark, inte...
- MÖD 2015:35 Nätkoncession, begränsade verkningar, direktutskick o annons godtogs...

Frågor i debatten

- Sena besked - överraskning..?
- MB ett hinder..?
- Dröjsmål i processen..?
- Separat MKB-process (inte avvisa i 2:a instans)..?
- Myndigheternas roll...
- Regeringsprövning..?
- Pressen – politiken – förvaltningen – domstolarna...

Europeiska trender

UPPSALA
UNIVERSITET

- **Klimatnationalismen...**
- **Skarpare EU-lagstiftning..?**
- **Bättre genomförande..?**
- **A2J; forts, F 1367/2006 → M/2017/3 (C/32)...**
- **EU-domstolen**
 - ✳ **C-441/17 R *Białowieża* (2017), se Darpö i ERT 2018 s. 687-694**
 - ✳ **C-416/19 *Art 267 FEUF* (2018);**
<https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2018-10/cp180144en.pdf>
 - ✳ **C-121/21 R *CZ vs PL* (beslut 2021)**

Europeiska klimatmål

- NL: *Urgenda*: Paris (Hoge Raad 2020)...
- NO: *Barents hav* (Høgsterett 2020)...
- FR: *Grande Synthe*: Översväm (Cd'E 2020)...
- DE: *Framtida generationer* (BVerfG 2021)...
- IE: *Climate case Irland* (SC 2020)...
- CH: *Klimaseniorinnen* (SBG 2020)...
- AT: *Skattesubventioner* (VerFGH 2020)...
- BE, UK, EU, osv...

de Sadeleer, N: *Climate change litigation in the EU*.
Jean Monet Paper, Vol 12 No 5 (Sept 2021)

En god miljö som MR

SKADELIDANDE & KLAGORÄTT

- Artikel 2 o 8 EKMR
- The “direct victim requirement”- *Kyrtatos* (2003), *Tigris Dam* (2019)
- Ingen “actio popularis”, MEN representation gn organisationer (“by proxy”) om individuella rättigheter berörs (*Gorraiz Lizarrago* 2004)...
- Climate cases in the ECtHR; *Klimaseniorinnen v CH* (53600/20), *Youth for Climate Justice v 38 Parties* (393/71/20)...

Internationella förpliktelser

- **Fosen-domen (Høyesterett 2021-10-11; HR-2021-1975-S): Artikel 27 ICCPR (FN) – Roan o Storheia vindparker, i strid mot samernas rätt till kulturliv...**
- **NJA 2020 sid. 3 *Girjas*: ILO169 är en allmän folkrättslig princip (p. 130)...**
- **Betydelse i Norge resp. Sverige...**
- **Lingchi..?**
- **Allmänna o enskilda intressen, nuvarande o framtida generationer...**

....och slutligen...

TACK FÖR UPPMÄRKSAMHETEN..!

PROSPEC o VIPA

<https://jur.uu.se/forskning/forskningsamnen/miljoratt/prospec/publikationer/>

www.jandarpo.se

PROSPEC

- Ca 300 beslut enl 30 § SVL o 12:6 MB från fyra distrikt, 2018-19...
- 10,500 A/år, 10-15% utan granskning → 53 beslut enl 30 § SVL på 2 år...
- 222 samråd på 2 år → 22 beslut enl 12:6 (0, 0, 9, 13), resten "protokoll"...
- Artskydd främst i beslut, men också i råd, utlöser sällan samråd (NBT)...
- Under o över TT...
- Samarbetet mellan myndigheterna...